

Geologic

44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA RYBNIKA DLA OKREŚLONYCH TERENÓW

Zlecniodawca: Pracownia Urbanistyczna w Rybniku sp. z o.o.
ul. Jana III Sobieskiego 15
44-200 Rybnik

Autorzy: Sylwia Miłowska
Tomasz Miłowski

Data wykonania: listopad 2012 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	
1.1	Cel, zakres pracy, powiązania z innymi dokumentami	4
1.2	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
1.3	Cele ochrony środowiska oraz sposoby ich realizacji w planie	7
1.4	Ustalenia i główne cele zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	7
2.	Charakterystyka środowiska	
2.1	Położenie fizyczno-geograficzne	9
2.2	Budowa geologiczna	9
2.3	Wody powierzchniowe	10
2.4	Wody podziemne	10
2.5	Klimat	11
2.6	Powierzchnia ziemi	12
2.6.1	Ukształtowanie terenu	12
2.6.2	Gleby	13
2.7	Zasoby naturalne	13
2.8	Środowisko przyrodnicze	13
2.9	Obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.	14
2.10	Krajobraz	14
2.11	Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	14
3.	Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu	15
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska	15
5.	Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu	16
5.1	Wpływ na wody powierzchniowe	16
5.2	Wpływ na wody podziemne	16
5.3	Wpływ na klimat	16
5.4	Powierzchnia ziemi	17
5.4.1	Wpływ na ukształtowanie terenu	17
5.4.2	Wpływ na gleby	17
5.5	Wpływ na zasoby naturalne	18
5.6	Wpływ na środowisko przyrodnicze	18
5.7	Wpływ na obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.	19
5.8	Wpływ na krajobraz	19
5.9	Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	19
5.10	Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców	19
5.10.1	Jakość powietrza atmosferycznego	19
5.10.2	Klimat akustyczny.....	20
5.10.3	Pole elektromagnetyczne	20
5.10.4	Gospodarka odpadami	21
5.10.5	Zagrożenie powodziowe	21
5.10.6	Zagrożenie osuwiskowe	21
6.	Przewidywane możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	21
7.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	21

8.	Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszaru Natura 2000	23
9.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	23
10.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	24
11.	Literatura	26
12.	Dokumentacja fotograficzna	27

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa Położenia

1. WPROWADZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania miasta Rybnik została wykonana w kwietniu 2012 r. Projekt studium został zaopiniowany pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku pismem z dnia 20 czerwca 2012 r. Uzyskano również pozytywną opinię Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska z dnia 28 maja 2012 r. znak WOŚ.410.171.2012.RK1. Obecna zmiana prognozy związana jest ze zmianami, które zaszły w związku z uwzględnieniem w projekcie mpzp uwag wniesionych na etapie wyłożenia do publicznego wglądu oraz uwag wydziału architektury UM Rybnik. W stosunku do terenu nr 5 zmniejszono odległość zabudowy od rzeki Nacyny do 5 metrów, natomiast na terenie nr 1 zastąpiono część terenów określonych jako ZM – ogrodów przydomowych na tereny mieszkaniowe lub zieleni łąkowej, zmodyfikowano również granice niektórych terenów, nie został jednak zmieniony główny kierunek zagospodarowania.

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik sporządzona w Pracowni Urbanistycznej w Rybniku w kwietniu 2012 r. Prognoza została wykonana na zlecenie Pracowni Urbanistycznej w Rybniku sp. z o.o. Jest to druga prognoza w toku procedury planistycznej zmierzającej do uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (patrz rozdział 1).

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Do pozostałych celów realizacji prognozy zalicza się:

- a) wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania planu, ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia,
- b) ocenę skutków oddziaływania przyjętych kierunków zagospodarowania gminy na środowisko, a co za tym idzie określenie wpływu nowego przeznaczenia terenów na poszczególne rodzaje użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów,
- c) wprowadzenie ustaleń umożliwiających działalność gospodarczą na analizowanym terenie i zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zachowaniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych,
- d) ocenę na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Reasumując prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

- a) zawiera
 - ustalenia i główne cele projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska pismem nr WOOŚ.411.161.2011.RK1 z dnia 22 grudnia 2011 oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku pismem znak ONS/ZNS/522/13/11 z dnia 05 stycznia 2011 r.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów miasta Rybnik powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r.,
- tekst i rysunek Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Rybnika z 2008 r,
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla miasta Rybnika z 2003 r.,
- tekst i rysunek obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wykaz w rozdziale 1.4).

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,

- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w listopadzie i grudniu 2011 r. oraz marcu 2012 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI W PLANIE

W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Podstawą formułowania ustaleń projektu planu była zasada zrównoważonego rozwoju, która zakłada m.in. ochronę i racjonalne kształtowanie cennych zasobów środowiska przyrodniczego poprzez kształtowanie struktur przestrzennych nie naruszających jego walorów oraz umożliwiających aktywną ochronę jego wartości prowadzących do realizacji ekorozwoju.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika objęto pięć terenów:

- 1) Teren położony w południowej części miasta w dzielnicy Radziejów, w rejonie ulic Dygasińskiego, Trzech Krzyży i Niepodległości, powierzchnia ok. 47 ha;
- 2) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście w rejonie ul. Kotucza i ul. Dworek (rejon Ronda Wileńskiego), powierzchnia 0,53 ha;
- 3) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście u zbiegu ul. Raciborskiej i ul. Dworek, powierzchnia ok. 0,08 ha;
- 4) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście na osiedlu Dworek, powierzchnia ok. 0,46 ha;

- 5) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście u zbiegu ul. Hallera i ul. Wiejskiej, powierzchnia ok. 0,16 ha;

Na analizowanych terenach obecnie obowiązują już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Teren nr 1 - Uchwała Nr 382/XXX/2008 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 lipca 2008 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla terenu przy ul. Dygasińskiego

Tereny nr 2 – 5 - Uchwała Nr 590/XLIII/2009 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 września 2009 r. w sprawie: uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla terenów Śródmieścia.

Celem zmiany planu na terenach 1, 3 i 5 było umożliwienie rozwoju zabudowy, a na terenach 2 i 4 dostosowanie projektu planu do stanu istniejącego. W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego znalazły się następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- 1) **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- 2) **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- 3) **MU** – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- 4) **U** – tereny zabudowy usługowej
- 5) **ZP** – tereny zieleni urządzonej
- 6) **ZM** – tereny ogrodów przydomowych
- 7) **ZŁ** – tereny zieleni niskiej
- 8) **ZL** – tereny lasów i zadrzewień
- 9) **WS** – tereny wód powierzchniowych
- 10) **KD** – tereny dróg publicznych, w tym:
 - a) **KDZ** – tereny dróg publicznych klasy „zbiorcza”
 - b) **KDL** – tereny dróg publicznych klasy „lokalna”
 - c) **KDD** – tereny dróg publicznych klasy „dojazdowa”
- 11) **KDW** – tereny dróg wewnętrznych
- 12) **KDP** – tereny parkingów
- 13) **KP** – tereny komunikacji pieszej

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Zmianą planu objętych zostało pięć terenów położonych w mieście Rybnik:

- 1) Teren położony w południowej części miasta w dzielnicy Radziejów, w rejonie ulic Dygasińskiego, Trzech Krzyży i Niepodległości, powierzchnia ok. 47 ha;
- 2) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście w rejonie ul. Kotucza i ul. Dworek (rejon Ronda Wileńskiego), powierzchnia 0,53 ha;
- 3) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście u zbiegu ul. Raciborskiej i ul. Dworek, powierzchnia ok. 0,08 ha;
- 4) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście na osiedlu Dworek, powierzchnia ok. 0,46 ha;
- 5) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście u zbiegu ul. Hallera i ul. Wiejskiej, powierzchnia ok. 0,16 ha;

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (1998) analizowany teren znajduje się w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), w południowej części makroregionu Wyżyny Śląskiej (341.1), w mezoregionie Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

W budowie geologicznej Rybnika udział biorą osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe zalegające na starszych utworach karbońskich. Na karbonie zalegają trzeciorzędowe utwory morza mioceno-oligocenowego. Osady te wykształcone są w postaci ilów i piasków z syderytami, miejscami z węglem brunatnym **Ns**. Strop zalegania tych utworów na analizowanym terenie wynosi od 200 do 220 m¹.

Powierzchniową budowę geologiczną terenu nr 1 budują piaski i żwiry wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego **fg2Qp3**² we wschodniej części terenu, a w dolinie Dopływu z Popielowa osady rzeczne. Na terenie nr 5 występują osady rzeczne Nacyny. Powierzchniowa budowa geologiczna terenów 2-4 została zmieniona i znajdują się tu grunty antropogeniczne. Pierwotnie na terenie 2 występowały osady rzeczne Nacyny, a z kolei na terenach 3 i 4 piaski i żwiry wodnolodowcowe.

¹ Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979

² Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Zachodnią granicę terenu nr 1 stanowi Dopływ z Popielowa (inna nazwa pojawiająca się na wcześniejszych mapach to Potok Radziejowski). Na cieku zlokalizowane są dwa stawy, położone również poza zachodnią granicą opracowania. W środkowej części tego terenu przepływa niewielki ciek bez nazwy. Zlokalizowane są na nim dwa niewielkie stawy. Północną granicę terenu stanowi niewielki ciek bez nazwy. Na terenach 2-5 brak jest cieków powierzchniowych. Tereny nr 2 i 5 sąsiadują od strony wschodniej z Nacyną.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice wszystkie tereny leżą w Regionie Przedkarpackim XXII. Teren nr 1 znajduje się w Podregionie Przedkarpacko-Śląskim XXII 7, natomiast tereny 2 – 5 w podregionie Rybnickim XXII8. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m. Na analizowanych terenach w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędu i karbonu. W piętrach tych wydzielono użytkowe poziomy wodonośne³. W północnej części terenu nr 1 nie występują użytkowe poziomy wodonośne, natomiast w części południowej występuje karbońskie użytkowe piętro wodonośne dla którego wyznaczono jednostkę hydrogeologiczną 5bC3I. Tereny 2 – 5 położone są w zasięgu czwartorzędowego poziomu wodonośnego 4abQII związanego z doliną Nacyny

Czwartorzędowe piętro wodonośne budują piaski i żwiry wypełniające dolinę Nacyny. Poziom wodonośny jest przepływowy, odkryty lub częściowo odkryty, a ruch wody odbywa się w ośrodku porowym. Własności hydrogeologiczne kompleksu żwirowo-piaszczystego są korzystne do gromadzenia i przewodzenia wody. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 10 – 20 m. Mapa Hydrogeologiczna Polski wydziela na analizowanym terenie jednostkę hydrogeologiczną 4abQII. Poziom ten jest bezpośrednio związany z poziomami wodonośnymi rzeki Rudy, dla której wyznaczono jednostkę hydrogeologiczną 1aQIII. Parametry tych jednostek przedstawiono w tabeli 1. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi 10 – 30 m³/h, zasoby dyspozycyjne jednostkowe zostały określone pomiędzy 100 a 200 m³/24h/km². Stopień zagrożenia tych wód został określony jako wysoki, co uwarunkowane jest brakiem izolacji, oraz obecnością ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia IIb, wymagają one prostego uzdatnienia.

³ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Gliwice, PIG, Warszawa 1998

Karbońskie piętro wodonośne budują piaskowce serii mułowcowej, górnośląskiej i paralicznej. Tworzą one odrębne poziomy wodonośne, pozostające ze sobą w więzi hydraulicznej w obszarach sedymentacyjnych wyklinowań utworów nieprzepuszczalnych, w strefach uskokowych i w zasięgu prowadzonych robót górniczych. Tworzą jeden zbiornik karboński o charakterze porowo-szczelinowym, przepływowy, zakryty i częściowo zakryty. Naturalne warunki hydrogeologiczne w wyznaczonym użytkowym poziomie wodonośnym zostały zakłócone na skutek prowadzonej eksploatacji węgla kamiennego w kopalniach „Jankowice”, Chwałowice”, „Rymer” i „Markłowice”. Górnicza eksploatacja złożeń i prowadzone odwodnienie górotworu od przeszło 100 lat, spowodowały przeobrażenia warunków hydrogeologicznych do głębokości 1000m, w tym obniżenie zwierciadła wody do głębokości 250-310 m. Wody użytkowe z tych poziomów są wypompowywane na powierzchnię szybami kopalń. Maksymalne głębokości wypływu wód użytkowych, dokumentowane w kopalniach, wynoszą od 165 do 310 m. Mapa Hydrogeologiczna Polski wydziela na analizowanym terenie jednostkę hydrogeologiczną 5bC3I. Parametry tej jednostki przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych⁴

Symbol jednostki hydrogeologicznej i studni	Piętro wodonośne	Miąszość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
1aQIII	Q	24,3	45,9	676	265	212
4abQII	Q	6,9	17,6	176	302	152
5bC3 _I	C ₃	30	-	-	73	73

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na terenach 2-5 występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 345 Rybnik. Zbiornik ten obejmuje również północną część terenu nr 1.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowane tereny znajdują się w JCWPd nr 140⁵.

2.5 KLIMAT

Analizowany obszar leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia –

⁴ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Gliwice, PIG, Warszawa 1998

⁵ <http://www.psh.gov.pl>

2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961-86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Na terenie nr 1 dominuje rzeźba pagórkowata, związana z działalnością lądolodu odrzańskiego i odpływających z niego wód fluwioglacjalnych, a także z działalnością rzek późniejszych pięter zimnych i ciepłych. Istotną rolę w kształtowaniu rzeźby odegrały również procesy eoliczne. Na pagórkowata rzeźbę terenu, z miejscami dość dużymi przewyższeniami względnymi nakłada się nachylenie w kierunku zachodnim i północno-zachodnim ku dolinie Dopływu z Popielowa i dolinie Kielowca. Najwyżej położony punkt analizowanego terenu znajduje się w rejonie ul. Niepodległości – jest to ok. 270 m n.p.m. Powierzchnia terenu opada w kierunku północnym z rzędnymi 257 m n.p.m. w rejonie ul. Trzech Krzyży i 253 m n.p.m. w rejonie ul. Podkościele. W dolinie Dopływu z Popielowa rzędne wynoszą od ok. 245 m n.p.m. w części południowej do ok. 240 m n.p.m. w części północnej.

Na terenie nr 2 rzędne wynoszą ok. 228 m n.p.m., na terenie nr 3 ok. 232 m n.p.m., na terenie nr 4 ok. 231,5 m n.p.m., a na terenie nr 5 ok. 230 m n.p.m. Tereny nr 3 i 4 są w zasadzie płaskie, natomiast na terenach 2 i 5 powierzchnia opada lekko w stronę Nacyny. Ukształtowanie terenu tych czterech obszarów maskowane jest tu silnym zurbanizowaniem terenów (zabudowa śródmiejska).

Na analizowanych terenach nie stwierdzono zagrożenia ruchami masowymi ziemi⁶.

W podłożu terenu nr 1 występują złoża węgla kamiennego Jankowice (ID Midas 360) i Chwałowice (ID Midas 361). Złoże Chwałowice występuje w północnej i środkowej części tego terenu. Jedynie niewielka południowa część terenu znajduje się w zasięgu złoża Jankowice. Dla obu tych złóż wyznaczono obszary i tereny górnicze: Jankowice i Chwałowice. Intensywną eksploatację węgla na analizowanym terenie prowadzi KWK Chwałowice. Na analizowanym terenie doszło już do znacznych odkształceń powierzchni,

⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, 2008 r

która przejawia się w postaci pofałdowania dróg oraz uszkodzenia budynków (widoczne liczne spękania, odchylenia od pionu). Prognozowane są dalsze odkształcenia osiągające wartość IV i V kategorii terenu górniczego.

2.6.2 GLEBY

Na terenie nr 1 przeważają grunty rolne klas IVb i V oraz w dolinie Dopływu z Popielowa łąki i pastwiska klas IV i V. Duża część gruntów rolnych pozostaje w użytkowaniu, choć nie brakuje tu również gruntów odłogowanych zarastających roślinnością ruderalną i podrostem brzozy. Tereny w centrum miasta nie są użytkowane rolniczo. Wyznaczono tu zgodnie z mapą ewidencyjną: na terenie nr 2 Bi inne tereny zabudowane, na terenie nr 3 i 4 tereny mieszkaniowe B oraz na terenie nr 5 Bp zurbanizowane tereny zabudowane.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu terenu nr 1 występują złoża węgla kamiennego Jankowice (ID Midas 360) i Chwałowice (ID Midas 361). Złoże Chwałowice występuje w północnej i środkowej części tego terenu. Jedynie niewielka południowa część terenu znajduje się w zasięgu złoża Jankowice. Dla obu tych złóż wyznaczono obszary i tereny górnicze: Jankowice i Chwałowice. Intensywną eksploatację węgla na analizowanym terenie prowadzi KWK Chwałowice z prognozowaną IV i V kategorią terenu górniczego.

W głębokim podłożu terenów 2 – 5 występują złoża węgla kamiennego Rymer (ID Midas 362) i Jejkowice (ID Midas 9525). Teren nr 2 znajduje się całkowicie w granicach złoża Jejkowice, a teren nr 5 całkowicie w granicach złoża Rymer. Tereny nr 3 i 4 znajdują się częściowo w granicach złoża Rymer i częściowo w granicach złoża Jejkowice. Eksploatacja w złożu Rymer była prowadzona w obszarze i terenie górniczym Niedobczyce I. Obecnie obszar i teren górniczy zostały zniesione, a eksploatacja została zaniechana. Na terenach 3 i 4 przebiega granica terenu górniczego Chwałowice, nie ujawniały się tu jednak wpływy eksploatacji.

2.8 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

W rysie terenu nr 1 dominuje rozproszona zabudowa jednorodzinna, pomiędzy którą ulokowane są użytki rolne pozostające w gospodarowaniu i odłogowane oraz mniejsze i większe zadrzewienia. W części północno-zachodniej, w dolinie Dopływu z Popielowa występują łąki i pastwiska, które nawiązują do związku *Cynosurion – Lolio-Cynosuretum*, a więc zbiorowiska z panującą życicą trwałą *Lolium perenne* i grzebieniłą pospolitą *Cynosurus cristatus* oraz z obfitym udziałem koniczyny *Trifolium sp.* W miejscach najbardziej

podmokłych, w pobliżu Dopływu z Popielowa występują niewielkie płaty turzyc. Bliżej siedzib ludzkich oraz w miejscach intensywniej wydeptywanych występują spodzichy babkowe *Lolio – Polygonetum arenastri*. W pobliżu zabudowań występują również zbliżone do zespołu *Diantho-Armerietum elongatae* murawy psammofilne z dominującym jastrzębcem kosmaczkiem (*Hieracium pilosella*). Zbiorowisko to jest typowe dla starych suchych ugorów i pastwisk położonych na glebach gliniastopiaszczystych. Występujące na analizowanym terenie powierzchnie zadrzewione mają różnoraki charakter: występują tu nasadzenia (młodniki) sosny, brzozy i modrzewia, naturalne odnowienia na terenach odłogowanych złożone głównie z brzozy i osiki oraz starsze drzewostany w których dominuje brzoza i dąb. Na całym analizowanym terenie brak jest wartości przyrodniczych takich jak stanowiska roślin chronionych czy siedliska godne ochrony.

Na terenie nr 2 znajduje się w części zachodniej supermarket wraz z parkingiem, natomiast w części północnej myjnia samochodowa. Środowisko przyrodnicze tworzy zieleń urządzona reprezentowana przez niewielki pas terenu pomiędzy myjnią i parkingiem na którym znajduje się kilka drzew (wiąz, buk, lipa, wiek ok. 25 – 40 lat), żywopłot oraz trawnik. Poza wschodnią częścią terenu, nad Nacyną rosną pojedyncze topole i wierzby.

Teren nr 3 jest całości zabudowany, nie występują tu zieleń w jakiegokolwiek formie.

Na terenie nr 4 znajduje się blok mieszkalny wraz z terenem parkingu i dróg dojazdowych. Zieleń wokół bloku tworzy trawnik oraz żywopłoty.

Teren nr 5 porośnięty jest roślinnością ruderalną z trzcinnikiem piaszkowym, nawłocią i wrotczem. Teren w całości ogrodzony płotem.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004

Na analizowanych terenach nie występują obszary chronione lub proponowane do ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

2.10 KRAJOBRAZ

Na terenie nr 1 występuje krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną przechodzący miejscami (część południowa i północno-zachodnia) w krajobraz rolniczy. Malowniczości temu krajobrazowi dodaje pagórkowate ukształtowanie terenu, dzięki któremu znajduje się tu wiele ciekawych otwarc widokowych np. na zachodnie zalesione skrzydło Doliny z Popielowa w rejonie ul. Niepodległości czy na łąki i pastwiska w części północno-zachodniej. Na terenach 2 – 5 występuje mało interesujący krajobraz śródmiejski.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenach objętych planem nie występują obiekty zabytkowe, obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków i stanowiska archeologiczne. Teren nr 5 obejmuje strefa ochrony konserwatorskiej „B”, ustalona tak w obowiązującym SUIKZP miasta Rybnik.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na terenie nr 1 obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania z 2008 r., a na terenach 2 - 5 z 2009 r. (patrz rozdział 1.4) w których to planach ustalono podobne przeznaczenia terenów. W stosunku do planów z lat 2008 i 2009 nie zmienia się znacząco układ urbanistyczny. W przypadku braku zmiany planu zabudowa analizowanych terenów rozwijałaby się podobnie jak dotychczas.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Z najważniejszych problemów ochrony środowiska wśród terenów objętych planem należy wymienić osiadania terenu ze strony kopalni na terenie nr 1. Jest tu prowadzona podziemna eksploatacja węgla kamiennego w terenie górniczym Chwałowice przez KWK Chwałowice. Na analizowanym terenie już dziś ujawniły się znaczące odkształcenia terenu widoczne na powierzchni w postaci pofałdowania dróg oraz uszkodzenia budynków. KWK Chwałowice planuje dalsze prowadzenie eksploatacji na tym terenie. Przewidywane jest tu wystąpienie IV i V kategorii deformacji terenu górniczego, co zaowocuje powstawaniem dalszych przekształceń powierzchni terenu.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. W przeważającej większości będzie to zabudowa uzupełniająca już istniejącą strukturę. Na terenach 2 – 5 brak jest wód powierzchniowych, natomiast na terenie nr 1 istniejące wody powierzchniowe pozostawia się w bieżącym przeznaczeniu. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej wpłynie na znaczące zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu utrzymuje możliwość rozdzielczego systemu kanalizacji poprzez odprowadzenie ścieków kolektorem sanitarnym na oczyszczalnię oraz na terenach nie mających dostępu do kanalizacji ogólnogminnej ustala możliwość odprowadzenia ścieków na osadniki lokalne i lokalne oczyszczalnie do czasu umożliwienia dostępu do kanalizacji ogólnogminnej.

W projekcie planu ustalono również wzdłuż istniejących cieków wodnych i potoków nakaz zapewnienia pasów terenów o szerokości minimum 5 m wyłączonych z możliwości zabudowy w celu umożliwienia prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych oraz zakaz lokalizacji ogrodzeń w odległości mniejszej niż 1,5 m od granic cieków i potoków. Ma to szczególne znaczenie dla terenu nr 1 na którym występuje Dopływ z Popielowa (ale zabudowa nie zbliża się do niego) oraz na terenie nr 5 bezpośrednio sąsiadującym z Nacyną.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanych terenach występuje czwartorzędowy i karboński użytkowy poziom wodonośny oraz GZWP nr 345. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązany systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej jak dla wód powierzchniowych. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez miasto wywozu nieczystości oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt planu ustala nakaz

stosowania proekologicznych paliw oraz zaopatrzenia w ciepło przy wykorzystaniu systemów charakteryzujących się brakiem lub minimalną emisją pyłu do powietrza. Skala planu (pojedyncze działki) właściwie eliminuje jakiekolwiek zagrożenie.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPLYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej i usługowej. Realizacja tych funkcji również wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji.

Innym problemem jest występowanie na terenie nr 1 znaczących szkód górniczych generowanych przez KWK Chwałowice. W celu zminimalizowania strat w budynkach na analizowanym terenie ustalono konieczność uwzględnienia aktualnych czynników geologiczno-górniczych przy przebudowie istniejących i budowie nowych obiektów budowlanych. Na rysunku planu przedstawiono również zasięg V kategorii terenu górniczego, jako warstwę informacyjną.

5.4.2 WPLYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu). Projekt planu przewiduje zajęcie terenów rolnych na terenie nr 1, na terenach nr 2 – 5 brak jest gruntów rolnych. Na terenie nr 1 znaczna część gleb przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową i usługową pozostaje w rolniczym użytkowaniu, choć zdarzają się tu również grunty odłogowane. Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów na terenach o symbolach MN, MW i U 30%. Pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa, niemniej wyłączone z produkcji rolnej zostaną gleby słabych klas RIVb, RV i LV.

Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o Ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 1995 Nr 16 poz. 78 z późn. zmianami) przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Na analizowanym terenie takie gleby nie występują. Nie zachodzi również konieczność zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały ich eksploatację.

5.6 WPŁYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na terenie nr 1 występują głównie grunty rolne, zadrzewienia oraz tereny mieszkaniowe. Nie występują tu stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze. Tereny niezabudowane lub zabudowane częściowo na dzień dzisiejszy to wszystkie tereny 1/1 MN – 1/15/MN, 1/17 MN – 1/20/MN oraz tereny 1/2U – 1/6U. Na wszystkich tych terenach występują grunty rolne (użytkowane bądź odłogowane) lub też przydomowe place. Na niektórych terenach dodatkowo występują kępy zadrzewień. Są to tereny: 1/1MN młodnik brzozowy, 1/4MN młodnik brzozowy-osikowy, 1/6MN-1/7MN zadrzewienie sosnowo-brzozowe, wiek ok. 50 lat, na terenie 1/7MN przy ul. Dygasińskiego młodnik brzozowy, na terenach 1/9MN – 1/10MN młodniki brzozowo-sosnowo-modrzewiowe, 1/17MN - 1/18MN zadrzewienia brzozowo-osikowe. Zadrzewienia te nie posiadają większej wartości przyrodniczej. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Należy spodziewać się również wycinki zadrzewień. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi i zadrzewieniami z tych terenów zostaną wyparte na tereny sąsiednie, cechujące się podobnymi elementami środowiska przyrodniczego.

Na terenach przewidzianych pod zabudowę w obszarach nr 2 i 3 nie występują elementy środowiska przyrodniczego. Na terenie nr 4 ewentualnie zajęte pod zabudowę mogłyby być trawniki znajdujące się przy bloku mieszkalnym. Na terenie nr 5 przekształceniu ulegnie roślinność ruderalna.

Reasumując na wszystkich terenach nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym terenie nie występują formy ochrony przyrody, nie występują również siedliska przyrodnicze które należałoby ochronie poddać, nie zostały tu również wydzielone korytarze ekologiczne⁷.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Zmiana planu polega na uzupełnieniu istniejącego układu urbanistycznego. Przyjęty w miejscowym planie kierunek rozwoju analizowanych terenów nie wpłynie znacząco na zmianę jej krajobrazu – tereny będą rozwijały się na kształt dotychczasowy. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Projekt planu ustala na terenie nr 5 pośrednią strefę ochrony konserwatorskiej „B” nr 5. Dla tego terenu ustalono konieczność nawiązania linii i wysokości zabudowy na terenie o symbolu do budynków istniejących przy ulicy Rzecznej 2 oraz ulicy Wiejskiej 7. Na pozostałych terenach nie występują elementy zabytkowe.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza nakaz stosowania proekologicznych paliw oraz zaopatrzenia w ciepło przy wykorzystaniu systemów charakteryzujących się brakiem lub minimalną emisją pyłu do powietrza,

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania.

⁷ Parusel. J[red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Katowice 2007

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Projekt planu określa na analizowanym terenie normy hałasu zgodne z polskim prawem. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826 ze zm.). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach usługowych i infrastrukturalnych nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego. Nie przewiduje się budowy nowych arterii drogowych, ani dużych terenów produkcyjnych. Zagrożenie związane z ponadnormatywnym hałasem może więc wystąpić tylko na terenach zabudowy mieszkaniowej bądź zagrodowej, a jak wspomniano powyżej ponadnormatywny hałas należy ograniczyć do granic działki. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1:

- tereny o symbolach MN należy traktować jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny o symbolach 4/1MW należy traktować jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny o symbolach 5/1MU należy traktować jako tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców ze zwartą zabudową mieszkaniową i koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych,

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać

zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na wyznaczonych składowiskach. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady Miasta oraz gminne i powiatowe programy gospodarki odpadami, nie ma więc potrzeby, ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia przepisami miejscowego planu.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowanie zagrożeń powodziowych.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowanie obszarów narażonych na wystąpienie ruchów masowych ziemi.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów miasta Rybnik zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

- utrzymuje się możliwość rozdzielczego systemu kanalizacji poprzez odprowadzenie ścieków kolektorem sanitarnym na oczyszczalnię oraz na

terenach nie mających dostępu do kanalizacji ogólnogminnej ustala się możliwość odprowadzenia ścieków na osadniki lokalne i lokalne oczyszczalnie do czasu umożliwienia dostępu do kanalizacji ogólnogminnej,

- zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów na cele związane ze składowaniem odpadów oraz termicznym przekształcaniem odpadów,
- sposób postępowania z odpadami winien być zgodny z planami gospodarki odpadami i przepisami odrębnymi dotyczącymi tych zagadnień,
- możliwość odprowadzenia wód opadowych do cieków powierzchniowych wyłącznie po spełnieniu wymogów określonych w obowiązujących przepisach w tym zakresie
- wzdłuż istniejących cieków wodnych i potoków nakaz zapewnienia pasów terenów o szerokości minimum 5 m wyłączonych z możliwości zabudowy w celu umożliwienia prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych oraz zakaz lokalizacji ogrodzeń w odległości mniejszej niż 1,5 m od granic cieków i potoków,
- przy przebudowie istniejących i budowie nowych obiektów ustala się konieczność uwzględnienia aktualnych czynników geologiczno-górnictwowych,
- nakaz stosowania proekologicznych paliw oraz zaopatrzenia w ciepło przy wykorzystaniu systemów charakteryzujących się brakiem lub minimalną emisją pyłu do powietrza
- W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.
- Zasady ochrony strefy ochrony konserwatorskiej „B”,
- Szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych

oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na obszar Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz. U. Nr 80, poz.717] oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego [Dz. U. Nr 164, poz. 1587] nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy fragmentu zmiany mpzp na terenie położonym w południowej części miasta w dzielnicy Radziejów oraz czterech terenów położonych w śródmieściu. Na terenie nr 1 obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2008 r., a na terenach nr 2 – 5 z 2009 r.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami. Celem zmiany planu na terenach 1, 3 i 5 było umożliwienie rozwoju zabudowy, a na terenach 2 i 4 dostosowanie projektu planu do stanu istniejącego.

Zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika objęto pięć terenów:

- 6) Teren położony w południowej części miasta w dzielnicy Radziejów, w rejonie ulic Dygasińskiego, Trzech Krzyży i Niepodległości, powierzchnia ok. 47 ha;
- 7) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście w rejonie ul. Kotucha i ul. Dworek (rejon Ronda Wileńskiego), powierzchnia 0,53 ha;
- 8) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście u zbiegu ul. Raciborskiej i ul. Dworek, powierzchnia ok. 0,08 ha;
- 9) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście na osiedlu Dworek, powierzchnia ok. 0,46 ha;
- 10) Teren położony w centralnej części miasta w dzielnicy Śródmieście u zbiegu ul. Hallera i ul. Wiejskiej, powierzchnia ok. 0,16 ha;

W budowie geologicznej udział biorą osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe zalegające na starszych utworach karbońskich. Na terenach nr 2 – 5 nie występują wody powierzchniowe, natomiast na terenie nr 1 przepływa Dopływ z Popielowa oraz znajdują się dwa niewielkie stawy. Tereny nr 2 i 5 sąsiadują z Nacyną. Wody podziemne reprezentowane są przez użytkowe poziomy wodonośne czwartorzędu i karbonu oraz przez GZWP nr 345 Rybnik. W podłożu występują złoża węgla kamiennego. Środowisko przyrodnicze terenu nr 1 tworzy zabudowa mieszkaniowa oraz grunty orne, miejscami zalesione, natomiast na terenach nr 2 – 5 występuje zabudowa śródmiejska. Na analizowanych terenach nie występują formy ochrony przyrody.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, projekt planu wprowadza jednak odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenach objętych zmianami zostaną przekształcone i zdegradowane na skutek urbanizacji. Na terenach planowanych pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej degradacji i przekształcone w kierunku przydomowych zieleńców i ogrodów na obszarach przestrzeni biologicznie czynnej, brak tu jednak cennych walorów przyrodniczych. Przekształcane będą grunty orne, małowartościowe zadrzewienia oraz tereny ruderalne.

Wzrost stopnia urbanizacji może wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji ze strony zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Nie przewiduje się pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Na analizowanych terenach nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych ani narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie planu.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna i Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995;
- Absalon D., Leśniok M., Przewodnik przyrodniczy po Rybniku, Infomax-Katowice, Rybnik, 1999
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>
- Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998;
- Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004;
- Informacja o stanie środowiska 2008-2011, WIOŚ Katowice;
- Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001;
- Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979;
- Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Rybnika, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, Rybnik 2003;
- Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;
- Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Rybnik, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, 2008;
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Rybnika, Aleko, Katowice, listopad 1997